

Група 25. Основи трудового законодавства. Урок 7. Нормування праці.

Нормування трудової праці[\[ред. | ред. код\]](#)

Нормування праці — це встановлення міри витрат праці на виготовлення одиниці виробу або виконання заданого обсягу роботи з урахуванням певної (проектованої або фактичної) організації праці.

Завдання нормування праці[\[ред. | ред. код\]](#)

Завданнями нормування праці є:

- встановлення нормативу часу на одиницю продукції;
- розробка найбільш раціональної структури виробничого процесу;
- проведення аналізу виконання норм праці для робітника на робочому місці;

Методи нормування праці[\[ред. | ред. код\]](#)

Під методом нормування праці і встановлення норм праці, що включають аналіз трудового процесу, виявлення резервів підвищення ефективності виробництва, проектування раціональних трудових процесів на основі раціональної технології і організації праці, розрахунок норм. За принциповою схемою встановлення норм праці методи нормування праці підрозділяються на аналітичні і сумарні.

Аналітичні методи[\[ред. | ред. код\]](#)

Аналітичні методи мають два різновиди: аналітично-розрахунковий метод і аналітично-дослідницький метод. При аналітично-розрахунковому методі норми розраховуються на основі готових довідкових даних по нормативах часу. Аналітично-дослідницький метод застосовується за відсутності нормативів, початкова інформація виходить шляхом проведення хронометражу, ФРЧ (фотографія робочого часу) і використовується для розрахунку норм. (Цей метод застосовується для розробки нормативних довідників). Фотографія робочого часу — вид спостереження, при якому вимірюють усі без винятку витрати часу, здійснювані виконавцем (виконавцями) за певний період роботи. Вона проводиться головним чином для виявлення втрат робочого часу, встановлення причин, що викликають ці втрати, і розробки необхідних організаційно-технічних заходів по їх усуненню.

Сумарні методи нормування[\[ред. | ред. код\]](#)

Фотографія робочого часу складається з наступних етапів: підготовка до спостереження; спостереження і вимір витрат робочого часу; обробка і аналіз спостережень; розробка і впровадження у виробництво організаційно-технічних заходів. Залежно від числа об'єктів спостереження застосовують:

- метод безпосередніх спостережень;
- маршрутну фотографію;
- метод моментних спостережень.

Метод безпосередніх спостережень застосовується при обстеженні невеликої групи робітників чисельністю 2-3 людини, що знаходяться у полі зору спостерігача. Метод маршрутної фотографії застосовується при великій кількості об'єктів спостереження (4-15 робітників). Виміри проводяться шляхом фіксації витрат і втрат часу в процесі обходу маршруту, через заздалегідь встановлений невеликий проміжок часу, величина якого залежить від числа спостережуваних об'єктів. Метод моментних спостережень є дослідженням витрат робочого часу, завантаженості робітників і використання устаткування на основі вибірових спостережень, що проводяться у випадково відібрані моменти часу по великій групі робітників. Справжні ринкові умови господарювання забезпечують на практиці високий рівень нормування

праці, що стає одним з головних чинників мінімізації витрат і зростання об'ємів зробленої продукції.